

Sparekassen Djursland

Risikorapport 2022

Søjle III - oplysninger

Indhold

1. Formål og indhold	3
2. Anvendelsesområde (artikel 436)	3
3. Væsentlige målekriterier og oversigt over risikovægtede eksponeringer(artikel 438, 447 og EU OVC)	4
4. Risikomålsætninger og -politikker (artikel 43 og EU OVA)	10
5. Kapitalgrundlag (artikel 437).....	14
6. Likviditetskrav (artikel 435, stk. 1 og EU LIQA).....	17
7. Eksponeringer mod kreditrisiko, udvandringsrisiko og kreditkvalitet (artikel 435, 442 og EU CRA)	17
8. Anvendelse af kreditrisikoreduktionsteknikker (artikel 453 EU CRC).....	18
9. Anvendelse af standardmetoden for markedsrisiko (artikel 435, 438 og EU MRA)	19
10. Operationel risiko (artikel 435, 438 litra d og EU ORA)	20
11. Renterisiko for aktiviteter, der ikke indgår i handelsbeholdningen (art 448 og EU IRRBBA)	21
12. Aflønningspolitik (artikel 450 og EU REMA)	22

1. Formål og indhold

Denne risikoreport er udarbejdet i henhold bestemmelserne i CRD IV-reglerne og CRR-forordningen nr. 575/2013 artikel 431 til 455 samt ændringsforordning nr. 2019/876.

Rapporten med risikooplysninger offentliggøres én gang årligt i forbindelse med offentliggørelse af Sparekassens årsrapport.

Offentliggørelse sker på Sparekassens hjemmeside: <https://www.spardjurs.dk/Om-Os/Sparekassen-i-tal>

I de tilfælde hvor rækker eller kolonner i de enkelte tabeller ikke er vurderet relevante eller hvor værdien er 0, er rækkerne eller kolonnerne udeladt af rapportering.

Denne rapport er opdateret på baggrund af årsrapporten 2022 for Sparekassen Djursland.

2. Anvendelsesområde (artikel 436)

Formålet med denne rapport er at give indblik i Sparekassen Djurslands risiko- og kapitalstyring. Oplysningerne i søjle III-rapporteringen er givet på soloniveau, idet Sparekassen Djursland ikke besidder dattervirksomheder.

Oplysningsforpligtelsen gælder for:
Sparekassen Djursland
Bredgade 10
8870 Langå
CVR: 70558114
tlf.: 8646 1322

Alle opgørelser i denne rapport er pr. 31. december 2022.

3. Væsentlige målekriterier og oversigt over risikovægtede eksponeringer (artikel 438, 447 og EU OVC)

Væsentlige målekriterier

Væsentlige målekriterier for 2022 for Sparekassen Djursland.

Skema om væsentlige målekriterier - skema EU (1.000 kr.)		31.12.2022	30.09.2022	30.06.2022	31.03.2022	31.12.2021
Tilgængeligt kapitalgrundlag						
1	Egentlig kernekapital (CET1)	396.608	396.823	396.266	410.383	404.738
2	Kernekapital	396.608	396.823	396.266	410.383	404.738
3	Kapitalgrundlag	434.486	436.823	436.266	450.383	444.738
Risikovægtede eksponeringer						
4	Samlet risikoeksponering	1.548.877	1.657.505	1.748.263	1.928.508	1.881.946
Kapitalprocenter (som en procentdel af risikovægtede eksponering)						
5	Egentlig kernekapitalprocent (%)	25,61%	23,94%	22,67%	21,28%	21,51%
6	Kernekapitalprocent (%)	25,61%	23,94%	22,67%	21,28%	21,51%
7	Kapitalprocent i alt (%)	28,05%	26,35%	24,95%	23,35%	23,63%
Krav om yderligere kapitalgrundlag til at tage højde for andre risici end risikoen for overdreven gearing (som en procentdel af den risikovægtede eksponering)						
EU 7d	Samlet SREP-kapitalgrundlagskrav (%)	8,00%	8,00%	8,00%	8,00%	8,00%
Kombineret bufferkrav og sammenlagt kapitalkrav (som en procentdel af den risikovægtede eksponering)						
8	Kapitalbevaringsbuffer (%)	2,50%	2,50%	2,50%	2,50%	2,50%
9	Institutspecifik kontracyklisk kapitalbuffer (%)	2,00%	1,00%	0,00%	0,00%	0,00%
11	Kombineret bufferkrav (%)	4,50%	3,50%	2,50%	2,50%	2,50%
EU 11a	Sammenlagt kapitalkrav (%)	12,50%	11,50%	10,50%	10,50%	10,50%
12	Tilgængelig egentlig kernekapital efter opfyldelse af samlede SREP-kapitalgrundlagskrav (%)					
Gearingsgrad						
13	Samlet eksponeringsmål	4.359.269	4.410.962	4.524.846	4.481.979	4.497.504
14	Gearingsgrad (%)	9,10%	9,00%	8,76%	9,16%	9,00%
Krav om yderligere kapitalgrundlag til at tage højde for overdreven gearing (som en procentdel af den risikovægtede eksponering)						
EU 14a	Krav om yderligere kapitalgrundlag til at tage højde for overdreven gearing (%)	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
EU 14b	Heraf i form af egentlig kernekapitalprocent (procentpoint)	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
EU 14c	Samlede SREP-gearingskrav (%)	3,00%	3,00%	3,00%	3,00%	3,00%
Gearingsbuffer og sammenlagt gearingsgradkrav (som en procentdel af den risikovægtede eksponering)						
EU 14d	Krav vedrørende gearingsgradbuffer (%)	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
EU 14e	Sammenlagt gearingsgradkrav (%)	3,00%	3,00%	3,00%	3,00%	3,00%

Likviditetsdækningsgrad						
15	Likvide aktiver af høj kvalitet (HQLA) i alt (vægtet værdi - gennemsnit)	1.678.974	1.592.216	1.524.186	1.385.520	1.078.494
EU 16a	Udgående pengestrømme - samlet vægtet værdi	225.553	234.215	234.366	255.794	248.933
EU 16b	Indgående pengestrømme - samlet vægtet værdi	52.037	73.554	159.777	122.449	78.856
16	Nettopengestrømme i alt (justeret værdi)	173.516	160.661	74.589	140.940	170.077
17	Likviditetsdækningsgrad (%)	855,37%	743,79%	2043,45%	656,81%	634,12%
Net stable funding ratio						
18	Tilgængelig stabil finansiering i alt	3.430.570	3.336.569	3.373.526	3.261.604	3.331.281
19	Krævet stabil finansiering i alt	1.800.882	1.827.759	1.921.428	1.924.040	1.945.076
20	NSFR (%)	190,49%	182,55%	175,57%	169,52%	171,27%

Den samlede risikoeksponering

Sparekassens samlede risikoeksponeringer er sammensat således pr. 31. december 2022.

Oversigt over samlede risikoeksponering - skema EU OV1			
	Samlede risikoeksponering		Samlet kapitalgrundlagskrav
(1.000 kr.)	31.12.2022	31.12.2021	31.12.2022
1 Kreditrisiko (undtagen modpartsrisiko)	1.200.090	1.401.743	96.007
2 - Heraf i henhold til standardmetoden	1.200.090	1.401.743	96.007
20 Positionsrisiko, valutarisiko og råvarerisiko (markedsrisiko)	109.983	245.342	8.799
21 - Heraf i henhold til standardmetoden	109.983	245.342	8.799
23 Operationel risiko	238.804	234.861	19.104
EU 23-a - Heraf i henhold til basisindikatormetoden	238.804	234.861	19.104
29 I alt	1.548.877	1.881.946	123.910

Den samlede risikoeksponering opdelt på eksponeringsklasser – kreditrisiko

Sparekassens samlede risikoeksponering med kreditrisiko fordeler sig således pr. 31. december 2022.

Oversigt over samlede risikoeksponering - kreditrisiko			
	Samlede risikoeksponering		Samlet kapitalgrundlagskrav
(1.000 kr.)	31.12.2022	31.12.2021	31.12.2022
Eksp. mod institutter	30.984	54.155	2.479
Eksp. mod erhvervsvirksomheder	109.979	99.735	8.798
Eksp. mod detailkunder	692.143	809.458	55.371
Eksp. sikret ved pant i fast ejendom	189.898	178.189	15.192
Eksp. ved misligholdelse	49.582	135.991	3.967
Eksp. mod aktier	74.509	73.850	5.961
Andre poster	52.995	50.365	4.240
Risikovægtede eksponeringer	1.200.090	1.401.743	96.007

Den samlede risikoeksponering opdelt på eksponeringsklasser - markedsrisiko

Sparekassens samlede risikoeksponering med markedsrisiko fordeler sig således pr. 31. december 2022.

Oversigt over samlede risikoeksponering - markedsrisiko			
	Samlede risikoeksponering		Samlet kapitalgrundlagskrav
(1.000 kr.)	31.12.2022	31.12.2021	31.12.2022
Poster med positionsrisici:			
Gældsinstrumenter	107.590	243.116	8.607
Valutarisiko	2.393	2.226	191
I alt	109.983	245.342	8.799

Individuelt solvensbehov

Sparekassen Djurslands metode til vurdering af, hvorvidt solvensbehovet er tilstrækkeligt til at understøtte nuværende og kommende aktiviteter, følger Sparekassens ICAAP (Internal Capital Adequacy Assessment Process).

I ICAAP'en identificeres de risici, som Sparekassen er eksponeret overfor med henblik på at vurdere risikoprofilen. Når risiciene er identificeret, vurderes det, hvordan disse evt. kan reduceres - f.eks. ved forretningsgange, beredskabsplaner m.m. Endelig vurderes det hvilke risici, der skal afdækkes med kapital.

Tilstrækkeligt kapitalgrundlag og solvensbehov er Sparekassens egen vurdering af kapitalbehovet, som følge af de risici, som Sparekassen påtager sig. Sparekassens bestyrelse har kvartalsvise drøftelser omkring fastsættelsen af solvensbehovet for at sikre, at det er tilstrækkeligt til at understøtte nuværende og kommende aktiviteter. Drøftelserne tager udgangspunkt i en indstilling fra Sparekassens direktion og underdirektør.

Indstillingen indeholder forslag til størrelsen på et tilstrækkeligt kapitalgrundlag og solvensbehov – herunder stressniveauer samt vækstforventninger. Dette gælder også, selv om Finanstilsynets benchmarks anvendes. På baggrund af drøftelsen træffer bestyrelsen afgørelse om opgørelsen af Sparekassens solvensbehov, som skal være tilstrækkeligt til at dække Sparekassens risici og understøtte nuværende og kommende aktiviteter.

Herudover drøfter bestyrelsen en gang om året indgående opgørelsesmetoden for Sparekassens tilstrækkelige kapitalgrundlag og solvensbehov - herunder hvilke risikoområder og benchmarks der bør tages i betragtning ved beregning af solvensbehovet.

Tilstrækkeligt kapitalgrundlag og solvensbehov opgøres ved en 8+ metode, der omfatter de risikotyper, som det vurderes, at der skal afdækkes med kapital: kreditrisici, markedsrisici, operationelle risici, øvrige risici samt tillæg som følge af lovbestemte krav. Vurderingen tager udgangspunkt i Sparekassens risikoprofil, kapitalforhold samt fremadrettede betragtninger, der kan have betydning herfor - herunder budgettet.

Finanstilsynet har udsendt "Vejledning om tilstrækkeligt kapitalgrundlag og solvensbehov for kreditinstitutter". Derudover har Lokale Pengeinstitutter udsendt en solvensbehovsmodel. Både Finanstilsynets vejledning og Lokale Pengeinstitutters solvensbehovsmodel, som Sparekassen anvender, bygger på 8+ metoden, hvor der tages udgangspunkt i minimumskravet på 8 % af den samlede risikoeksponering (søjle I-kravet) med tillæg for risici og forhold som ikke fuldt ud afspejles i opgørelsen.

Derudover opstilles i Finanstilsynets vejledning benchmarks for, hvornår Finanstilsynet som udgangspunkt vurderer, at søjle I ikke er tilstrækkeligt indenfor de enkelte risikoområder, hvorfor der skal afsættes tillæg i solvensbehovet. Endvidere er der i udpræget grad opstillet metoder til beregning af tillæggets størrelse inden for de enkelte områder.

Selvom Finanstilsynet opstiller benchmarks på de fleste områder, vurderer Sparekassen på alle områder, om de angivne benchmarks i tilstrækkelig grad tager hensyn til Sparekassens risici, og har i nødvendigt omfang foretaget individuelle tilpasninger. Til det formål anvendes Sparekassens egen historik.

Sparekassen følger nedenstående skabelon ved opgørelse af tilstrækkeligt kapitalgrundlag og solvensbehov.

8+ Solvensbehovsopgørelse	1.000 kr.	%
Samlet risikoeksponering	1.548.876,94	
Kapitalgrundlaget efter fradrag	434.486,31	
1) Søjle I-kravet (8% af samlet risikoeksponering)	123.910,16	8,00
+ 2) Indtjening (kapital til risikodækning som følge af svag indtjening)	0,00	0,00
+ 3) Udlånsvækst (kapital til dækning af organisk vækst i volumen)	0,00	0,00
+ 4) Kreditrisici, heraf:		
4a) Kreditrisici på store kunder med finansielle problemer	5.607,44	0,36
4b) Øvrige kreditrisici	4.369,00	0,28
4c) Koncentrationsrisiko på individuelle engagementer	3.130,43	0,20
4d) Koncentrationsrisiko på brancher	0,00	0,00
4e) Minimumsdækning af tab på nødlidende eksponeringer (NPE)	1.764,29	0,11
+ 5) Markedsrisici, heraf:		
5a) Renterisici	2.534,00	0,16
5b) Aktierisici	0,00	0,00
5c) Valutarisici	0,00	0,00
5d) Kreditspændsrisiko	10.762,51	0,69
+6) Likviditetsrisici (kapital til dækning af dyrere likviditet)	0,00	0,00
+7) Operationelle risici - kapital til dækning af risici udover søjle 1	6.195,51	0,40
+8) Gearing (kapital til dækning af risici som følge af høj gearing)	0,00	0,00
+9) Regulatorisk forfald af kapitalinstrumenter	0,00	0,00
+10) Eventuelle tillæg som følge af lovbestemte krav	0,00	0,00
Total kapitalbehov / individuelt solvensbehov	158.273,33	10,22
- heraf til kreditrisici (4)	14.871,16	0,96
- heraf til markedsrisici (5)	13.296,51	0,86
- heraf til operationelle risici (7)	6.195,51	0,40
- heraf til øvrige risici (2+3+6+8+9)	0,00	0,00
- heraf tillæg som følge af lovbestemte krav (1+10)	123.910,16	8,00
Total kapitalbehov / individuelt solvensbehov	158.273,33	10,22
Kapitalgrundlag / kapitalprocent	434.486,31	28,05
Overdækning før kombineret bufferkrav og NEP-tillæg	276.212,98	17,83
Kombineret kapitalbufferkrav	69.699,46	4,50
NEP-tillæg (som ikke er dækket af SNP-udstedelser)	80.231,83	5,18
Overdækning efter kombineret bufferkrav og NEP-tillæg	126.281,69	8,15

Opgørelse af den tilstrækkeligt kapitalgrundlag og solvensbehov

De risikofaktorer, der er medtaget i modellen, er efter Sparekassens opfattelse dækkende for alle de risiko-områder, lovgivningen kræver, at Sparekassens ledelse skal tage højde for ved fastsættelse af den interne kapital (solvensbehovet) samt de risici ledelsen finder, at Sparekassen har påtaget sig.

Derudover skal bestyrelse og direktion vurdere, hvorvidt kapitalgrundlaget er tilstrækkeligt til at understøtte kommende aktiviteter. Denne vurdering er i Sparekasse en del af den generelle fastlæggelse af det tilstrækkelige kapitalgrundlag og solvensbehov.

Opgørelse af solvensbehovet på de enkelte risikokategorier

Søjle I-kravet

Søjle I-kravet er minimumskapitalkravet på 8 % af de risikovægtede eksponeringer, og udgør grundlaget for beregning af solvensbehovet efter 8+ metoden. Søjle I-kravet udgør kr. 123,9 mio. kr.

Indtjening (kapital til dækning som følge af svag indtjening)

Såfremt basisindtjening udgør mindre end 1 % af summen af udlån og garantier skal der gives tillæg i solvensbehovet, eller hvis Sparekassens realiseret basisindtjening har afvejet negativt i forhold til budgettet de seneste 3 år. Basisindtjeningen, der opgøres som resultat før skat excl. kursreguleringer og nedskrivninger på udlån m.m., stresstestes.

For Sparekassen betyder ovennævnte, at der ikke reserveres yderligere i solvensbehovet som følge af svag indtjening.

Udlånsvækst

En høj udlånsvækst er forbundet med særlig høj risiko. Finanstilsynet vurderer som udgangspunkt, at en samlet år-til-år udlånsvækst på 10 % og derover påfører instituttet en over-normal kreditrisiko.

Der har i 2022 været et fald i udlånet på 2,0 %, og i 2023 forventes der en stigning på 0,8 %, og dermed intet tillæg i solvensbehovet.

Kreditrisici

4a) Sparekassens store eksponeringer (over 2 % af kapitalgrundlaget) med svaghedstegn og eksponeringer, der kan blive ramt af svaghedstegn i en lavkonjunktur udgør i alt kr. 80,4 mio., der efter reduktion for sikkerheder opgjort efter et forsigtighedsprincip og nedskrivninger kan opgøres til 5,6 mio. kr., der solvensreserveres.

Finanstilsynet anfører, at det bør vurderes, hvilke kunder der kan komme i vanskeligheder ved en rentestigning. Dette kan ske ved at identificere kunder i bonitetskategorierne 1 og 2C, som betaler en lavere rente end normalt for kunder med disse boniteter. Den lavere rente kan indikere, at disse kunder ikke kan tåle en rentestigning, hvorfor et tillæg bør overvejes.

Sparekassen har gennemgået eksponeringer med bonitetsklassifikation 1 og 2C med udlåns- eller kreditfaciliteter og med lavere rente end sædvanligt for kunder med disse boniteter.

Beregningen betyder et tillæg under øvrige kreditrisici på 4,4 mio. kr.

4c) Sparekassens 20 største eksponeringer udgør 15,46 % af den samlede udlånsmasse. I forhold til Finanstilsynets vejledning solvensreserveres 3,1 mio. kr.

4d) Sparekassen har generelt en god spredning på forskellige brancher, og der er således ikke anledning til tillæg som følge af branchemæssig koncentration.

4e) Såfremt minimumsdækningen for de nødlidende eksponeringer (også kaldet NPE-bagstopperen) er større end nedskrivningerne og andre reduktioner for de pågældende eksponeringer, skal forskellen fratrækkes i den egentlige kernekapital indenfor en periode på 2-10 år efter eksponeringen er blevet nødlidende. Kravet til minimumsdækning indeholder en overgangsordning, hvormed eksponeringer, der er bevilget før den 26. april 2019, ikke er omfattet af reglerne.

En sådan eksponering, der ændres af instituttet efter den 26. april 2019 på en måde, der forøger instituttets eksponering over for låntageren, vil dog ikke længere være omfattet af overgangsordningen. I forbindelse med opgørelse af solvensbehovet vurderes om det er nødvendigt at afsætte kapital til de kommende 12 måneders fradrag i tilstrækkeligt kapitalgrundlag som følge af NPE-bagstopperen.

På baggrund af ovenstående solvensreserverer Sparekassen 1,8 mio. kr.

Markedsrisici

5a) Sparekassens solvensreservation til renterisici vedrører renterisici uden for handelsbeholdningen. Da bestyrelsens instruks til direktionen tillader en renterisiko på 4 % af kernekapitalen, som også er grænsen i Finanstilsynets vejledning, er der ingen solvensreservation for renterisiko inden for handelsbeholdningen.

Solvensreservationen for renterisici uden for handelsbeholdningen, der primært vedrører Sparekassens kapitalinstrumenter, beregnes ud fra Finanstilsynets model og medfører, at Sparekassen solvensreserverer 2,5 mio. kr. hertil.

5b) Ved beregning af solvensreservation for aktierisiko inden for handelsbeholdningen, tager Sparekassen udgangspunkt i de maksimale risici inden for de grænser, som bestyrelsen har sat for direktionens beføjelser. Direktionen må investere i danske børsnoterede aktier og udenlandske børsnoterede aktier for 10 % af Sparekassens kernekapital. Beføjelserne er ikke udnyttet, og derfor solvensreserveres der ikke som følge af aktierisiko.

5c) Ved beregning af solvensreservation for valutarisiko, tager Sparekassen udgangspunkt i de maksimale risici inden for de grænser, som bestyrelsen har sat for direktionens beføjelser. Valutapositionen må maksimalt udgøre 3 % af Sparekassens kernekapital, og er dermed under grænseværdien i Finanstilsynets vejledning på 8 %, og der skal derfor ikke solvensreserveres til valutarisiko.

5d) Der tillægges solvensreservation for kreditspændrisiko på obligationsbeholdningen, som er risikoen for at kreditspændet (merrenten) på f.eks. realkreditobligationer ændres i forhold til statsobligationer. Der solvensreserveres 10,8 mio. kr. til kreditspændrisici.

Operationelle risici

7) I forbindelse med opgørelse af kapitaldækning er de risikovægtede eksponeringer til operationelle risici opgjort til kr. 238,8 mio. Hvis kapitalkravet vurderes at være højere, vil der blive taget højde herfor under Sparekassens opgørelse af det individuelle solvensbehov.

Sparekassen vurderer, at der er behov for et tillæg på 6,2 mio. kr. til imødegåelse af krav til nøglepersoner samt IT-risici.

Overdækning

Sparekassens kapitalprocent er på 28,05 %. Det individuelle solvensbehov er opgjort til 10,22 %, og der er således en overdækning på 17,83 % før buffere og NEP-krav. Efter buffere og NEP-krav er overdækningen således 8,15 % svarende til en overskydende kapital på kr. 126,3 mio.

4. Risikomålsætninger og -politikker (artikel 43 og EU OVA)

Ledelseserklæringer

Sparekasses bestyrelse og direktion har den 2. marts 2023 godkendt risikoreporten for 2022.

Det er bestyrelsens vurdering, at Sparekassens risikostyring overholder gældende regler og standarder, er passende og effektiv og er i overensstemmelse med Sparekassens forretningsmodel. Der er endvidere bestyrelsens vurdering, at risikostyringssystemerne er tilstrækkelige i forhold til risikoappetit og strategi, således at der herved sikres going concern.

Det er endvidere bestyrelsens vurdering, at Sparekassens overordnede risikoprofil i tilknytning til Sparekassens forretningsstrategi, forretningsmodel samt nøgletal, giver et relevant og dækkende billede af Sparekassens risikoforvaltning - herunder af, hvordan Sparekassens risikoprofil og den risikoappetit, som bestyrelsen har fastsat, påvirker hinanden. Af nedenstående fremgår beskrivelse samt Tilsynsdiamant-tabellen.

Bestyrelsens vurdering er foretaget på baggrund af den af bestyrelsen vedtagne forretningsmodel og strategi samt materiale og rapporter forelagt for bestyrelsen af Sparekassens direktion, af den risikoansvarlige og af den complianceansvarlige samt på grundlag af evt. af bestyrelsen indhentede supplerende oplysninger eller redegørelser.

En gennemgang af forretningsmodel og politikker viser:

- at forretningsmodellens overordnede krav til de enkelte risikoområder fuldt og dækkende udmøntes i de enkelte politikkers mere specificerede grænser
- at en gennemgang af bestyrelsens retningslinjer til direktionen og videregivne beføjelser viser, at de fastsatte grænser i de enkelte politikker fuldt og dækkende udmøntes i de underliggende retningslinjer til direktionen og videregivne beføjelser
- at de reelle risici ligger inden for grænserne, fastsat i de enkelte politikker og i videregivnebeføjelser.

På baggrund af ovennævnte, er det bestyrelsens vurdering, at der er overensstemmelse mellem forretningsmodel, politikker, retningslinjer og de reelle risici inden for de enkelte områder.

Sparekassens forretningsstrategi er baseret på Sparekassens vision, mission og værdigrundlag.

Mission

Med dyb lokal forankring, ordentlighed og et menneskeligt ansigt er Sparekassen Djursland et sundt og solidt pengeinstitut, der altid er tæt på og i bevægelse.

Vision

Sparekassen Djursland vil gennem tillid, faglig kompetence og høj tilgængelighed være det foretrukne pengeinstitut i vores lokale markedsområde.

